

Teaterlek med sagotema

TEATER

Baby Yaga - Banditsagor

Barnens scen, Malmö.

Premiär: Fredag 3 oktober 2014. Ålder: Från 3 år.

Medverkande: Madeléne Evertsson & Oskar Stenström.

Regi: John Hanse. Manus:

Sara Tuss Efrik. Ljus Kerstin Weimers. Ljud: Jonas Åkeson.

Scenografi: Inger Stenlund & Banditsagor. Banditsagor kommer att turnera med Baby Yaga under hösten.

Med utgångspunkt i en rysk folksaga om Vasilisa och häxan Baba Yaga har Sara Tuss Efrik skrivit en sagopjäsa som heter Baby Yaga. När Banditsagor nu spelar den så är det för barn från tre år och uppåt. När premiären ägde rum på Barnens scen i Malmö var det följaktligen en publik bestående av förskoleklasser och föräldrar i sällskap med sina små barn.

Eftersom Sara Tuss Efrik tidigare skrivit utmanande och gränsoverskridande texter för en vuxenpublik så var jag lite nyfiken på vad som väntade. Banditsagor såg jag tidigare i år när de spelade en sagopjäsa, för lite större barn, om maktförhållanden.

I Baby Yaga handlar det kanske inte helt oväntat om

Banditsagor spelar Baby Yaga för förskolebarn. Madeléne Evertsson ser till att få en fin kontakt med barnen i publiken och Oskar Stenström är rolig i den könsöverskridande gestaltningen av Baby Yaga.

FOTO: CLEMENS ALTGÄRD

en liten flickas möte med det främmande i form av en häxa. Det ska med en gång sägas att det som är verkligt skrämmande i folksagan här har tonats ner och ersatts av en lekfullhet. Den första scenen är närmast socialrealistisk när flickan, Natalia, själv berättar om hur hon har det. Mamman har vissa problem, men det är nog bara de vuxna i publiken som förmår "läsa mellan raderna" och sätta in det i en social kontext. Barnen är med på noterna

och följer Natalia i hennes prövningar. Den ensamstående mamman, som inte betalar elräkningen och ibland faller i dvala, försvinner en dag. Då dyker det upp en underlig, delvis motbjudande kvinna som har vissa magiska förmågor – Baby Yaga. När hon räknar upp sina övriga namn är det referenser de vuxna förstår. Barnen skrattar för att namnuppräknningen är så lång. På det viset kan en text tilltala både barn och vuxna, men på olika nivåer.

Häxan liknar mest av allt en rockdiva som hannat på dekis, knappast en kuslig gestalt ur en folksaga. Några av de obligatoriska sagomomenten finns emellertid kvar. Madeléne Evertsson, som jag tidigare sett i Teaterrepublikens Nattvak, ser till att få en fin kontakt med barnen i publiken och föreställningen har en grad av interaktivitet som uppenbarligen engagerar. Oskar Stenström är rolig i den könsöverskridande gestaltningen av Baby Yaga.

Efter föreställningen följde en liten diskussion mellan några kritiska vuxna åskådare och teatergruppens företrädare. Kärrfrågan var om det är lämpligt att ta upp sociala problem i en pjäs för treåringar. Det där går förstärkt att diskutera. Barnen själva verkade inte uppleva pjäsen som skrämmande utan enbart kul. Det finns teorier om de ursprungliga folksagornas terapeutiska kraft och att ommöblering av stoffet försvagar denna. Jag är benägen att tro det. Men här är det snarast fråga om en alltigenom samtida teaterlek. Vad jag såg var en snäll saga med ett lyckligt slut.

Clemens Altgård